

YEM SANAYİCİLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI KARAKUŞ:

400 bin buzağı ölüyor önleseک ithalat biter

Et fiyatları tartışılıyor. Et ve Süt Kurumu'nun marketlerde et satışı, Sırbistan'dan et ithalatı gibi farklı boyutlarıyla gündemdeki yerini korumaya devam eden ette kalıcı çözüm aranırken, Türkiye **Yem Sanayicileri Birliği** Başkanı **Ülkü Karakuş**, konunun başka bir boyutuna dikkat çekti. Karakuş, "Kuzu ve buzağı ölümleri gündeme gelmiyor. Ülkemizde yılda 400 bin buzağı ve kuzu ölümü yaşanıyor. Yıl-

lık ithal edilen hayvan sayısı da 500 bin. Sadece hayvan ölümlerini dünya ortalamasına çekebilsek, mevcut açığın önemli bir kısmını kapatabiliriz" dedi. İt-

halatın Türkiye'yi çıkmaz sokağa düşüreceğini belirten Karakuş, "Yem konusunda da yanlış algı var. Asıl mesele kaba yem fiyatlarının kontrolsüz artışı. Ciddi kaba yem açığı var, besiciler çok yüksek fiyata alıyor" diye konuştu. **HÜSEYİN GÖKÇE / 13**

'Her yıl 400 bin buzağı ve kuzu ölüyor, önlesek et ithalatı gerekmez'

Türkiye **Yem Sanayicileri Birliği** (TÜRKİYEMBİR) Başkanı **Ülkü Karakuş**, her yıl ithal edilen hayvan sayısı kadar yaklaşık 400 bin buzağı ve kuzu gibi yeni doğmuş hayvanların öldüğüne, bu ölümlerin engellenmesi halinde bile ithalata ihtiyaç kalmayacağına, mevcut açığın önemli bir kısmının kapatılabileceğine dikkat çekti.

ANKARA SOHBETİ
HÜSEYİN GÖKÇE
heryes.gokcedenya.com

Türkiye **Yem Sanayicileri Birliği** (TÜRKİYEMBİR) Başkanı **Ülkü Karakuş**, Türkiye'de fiyatların yüksek olduğu gerekçesiyle et ithal etmenin, ülke hayvancılığını çıkarmaz sokağa düşürceğini söyledi. Bunun yerine yapısal sorunların çözülmesi gerektiğini değinen Karakuş, her yıl ithal edilen hayvan sayısı kadar buzağı ve kuzu gibi yeni doğmuş hayvanların öldüğünü, bu ölümlerin engellenmesi halinde bile ithalata ihtiyaç kalmayacağını bildirdi. Türk yem sektörünün halen Avrupa'da 3'üncü, dünyada ise 10'uncu sırada olduğunu ifade eden **Ülkü Karakuş**, önümüzdeki yıl Avrupa'da 2'nci sıraya çıkacaklarını belirtti. Ankara Sohbetleri'ne konuk olan **Ülkü Karakuş**, Ankara Temsilcimiz Ferit B. Parlak'ın sorularına cevaplandırdı.

►2016 yılı Mayıs ayında yaptığımız söyleşide, "Süt döken ülkelerde et açığı olur mu?", "Türkiye yeniden et ithal etmeye doğru gidiyor" gibi ifadeler kullanmıştık. Gelinen noktada, Karakuş et yana sıra lop et ithalatına yönelik bile mevzuata düzenleme yapıldı...

Türk halkı ve Türk tarım sektörü açısından hiç istemedim ama maalesef bu konuda haklı çıktık. Çünkü bu günlerin sinyalleri daha o dönemden ortaya çıkmıştı zaten.

Sütün döklüğü yerde et açığı olur mu derken, damızlık seçiminin yanlışlığından bahsediyordum. Ülkemizde hayvancılığın sürdürülebilir olarak yapılabilmesi için süt fiyatının stabil olması ve üreticinin tatmin edici fiyattan ürününü satabilmesi lazım. Süt üreticisi para kazanacak ki hayvan beslemeye devam etsin. Aksi takdirde hayvanını elinden çıkarıyor ve kesime gönderir.

İTHAL KARKAS ET VE KASAPLIK HAYVANA KARŞIYIZ

Türkiye'de yapısal sorunu çözmeden, olayı sadece fiyat açısından değerlendirip et ithalatı yapıldığında, olay yine hüsrarla sonuçlanacaktır. Bunu değişik zamanlarda sürekli tekrar ediyorum, ithalat yoluyla et fiyatlarının düşürülmesi çabası, yurt içinde bunu üretme potansiyeli bulunan yetiştiricileri, sistem dışına çıkarması yani üretimin uzaklaşması anlamına gelecektir.

Şunu da belirtmekte fayda var ki biz dışardan gelen karkas ete de kasaplık hayvana da kesinlikle karşıyız. Hangi koşulda olursa olsun, et ve kasaplık hayvan ithalatı Türkiye için çok büyük sıkıntı doğurur. Geçmiş örnekleri göz önünde bulundurduğumuzda, et fiyatının pahalı olduğu ve bunun ucuzlatılması gerekçesiyle ithalatın yapıldığı dönemlerin hiçbirisinde fiyat düşmemiştir.

Üstelik bir de pahalı et ne demek? Onun da üzerinde durulması lazım. Et fiyatı Avrupa ile karşılaştırılıyor. Oysa Avrupa'nın yüzde 60'ı karmız ve ihtiyacı domuz eti ile karşılıyor. Yani Avrupa ile Türkiye arasında et fiyatını karşılaştırmak, elma ile armudu toplama benzer. Burada asıl olan unsur asgari ücretin ve dolayısıyla alım

gücünün düşüklüğüdür. Bizde asgari ücretle 30 kg et alınabilirken, ekonomisi bitti denilen Yunanistan'da 500 kg et alınabiliyorsa bu konuyu bir kez daha oturup düşünmek gerekir. Üstelik genel olarak tarım ürünleri fiyatını karşılaştırırsak, et dışında domates, biber gibi sebze meyveyi Avrupa bizim 3-4 katımız fiyata tüketiyor.

Sonuç olarak, tekrar etmek gerekirse et fiyatı yüksek diye ithalat yaparak politika oluşturmak, bizi çıkarmaz sokağa düşürür. Bugünkü satış fiyatlarıyla 22 liraya üretici gerekten zarar ediyor.

►Fiyat artışları sadece arz eksikliğinden mi kaynaklanıyor? Bu konuda etken olan başka unsurlar yok mu?

Kuşkusuz vurguladığımız gibi en önemlisi arz eksikliğidir. Ancak ikinci derecede olmakla birlikte aslında çok önemli bir konu da Türkiye'de yaşanan kuzu ve buzağı ölümleridir. Çok gündeme gelmeyen bir konu ama belirtmekte fayda var. Yapılan araştırmalara göre ülkümüzde yılda yaklaşık 400 bin buzağı ve kuzu ölümlü yaşamıyor. Yıllık ithal edilen hayvan sayısı da 500 bin civarında. Yani sadece hayvan ölümlerini dünya ortalamasına çekebilsek, mevcut açığın önemli bir kısmını kapatabiliriz.

►Bu nasıl sağlanabilir?

Bunun için doğan kuzu ve buzağuların ilk gün ilk hafta ve ilk ay besileri çok önemlidir. Buna çok dikkat edilmesi, ağız sütü diye tabir edilen sütün mutlaka yavrulara verilmesi ve daha da önemlisi hayvanların anaları yanında maksimum sürede tutulması gerekir. Ayrıca ilk dönem zorunlu aşıların da aksatılmaması, bu konuda çözüm olacaktır.

TÜRKİYE'DE CİDDİ MİKTARDA KABA YEM AÇIĞI VAR

►Biraz da yem sektörüne dönecek, Türkiye'de hayvancılık maliyetinin yaklaşık yüzde 70'ini yem masraflarının oluşturduğu ifade edilirken, bazı kesimler sürekli yem fiyatlarındaki artıştan şikayetçi oluyor. Bu noktada, sektörün en üst düzey temsilcisi olarak siz ne diyorsunuz?

Maalesef bu konuda da kamuoyunda yanlış bir algı var. Türkiye'de karma yem sektörü, 11 Ocak 2017 tarihinden bu yana fiyat arttırmıyor. Yani fiyatımız yaklaşık 10 aydır değişmiyor. Bunun nedeni ise **Toprak Mahsulleri Ofisi**'nin devreye girmesiyle hammaddenin fiyatının frenlenmesi, yani sıra döviz fiyatının da nispeten stabil kalmasıdır. Yem fiyatları üretici lehine sabit kaldığı gibi bir çok ülkede yüzde 3.5 civarında indirim yapıldı. Bence burada asıl mesele karmayemdeki fiyatlardan ziyade, kaba yemdeki kontrolsüz fiyat artışlarıdır. Türkiye'de ciddi miktarda kaba yem açığı var, besiciler kaba yemi çok yüksek fiyata temin edebiliyor. Ürün fiyatının uygun olduğu dönemde satın alamayan yetiştiriciler, bunu iki katı hatta daha yüksek fiyata almak zorunda kalıyorlar. Örneğin hasat döneminde 20-25 kuruş olan ürünü alamayan besici, fiyat 50 kuruşa yükseldiğinde satın almak zorunda kalıyor. Bu koşullarda da besicilik yapmanın imkansız olduğu açıkça ortadadır.

FERİT B. PARLAK
FERIT.PARLAK@DUNYA.COM

Cari açık ve enflasyon gibi iki önemli kalemede etkin rol oynayan et, süt, et ve süt ürünleri ve bunların üretimini etkileyen yem sanayindeki son durumu Türkiye **Yem Sanayicileri Birliği** Başkanı **Ülkü Karakuş** ile konuştuk. Karakuş 6 yıl önceki sohbetimizde, yem ve hayvancılıkta yaşanacak krizin sinyallerini vermiş, "Yemde dışa bağımlılık rahatsız edici boyuta ulaştı", "Fransa'da 22 cente yem yiyen hayvan burada 45 cente yiyor", "Tüm bu gelişmeler et ithalatını tetikler ve hem üretici hem de yem sektörü olumsuz etkilenen" demişti. Karakuş'un tahminleri gerçekleşti. Geçen yıl yaptığımız sohbette de "Süt döken ülkelerde et açığı olur mu?" yarısından bulunmuştu.

►Yem fiyatı konusunda bir eleştiri de sektörün KDV indirimini satış fiyatına yansıtması yönünde geliyor. Hatta KDV indikten sonra fiyatların arttığı bile ifade ediliyor....

Biz yem sektörü olarak KDV indiriminin ertesi gün fiyatımıza yansıtık. Bunlar yem fabrikalarının kayıtlarında rahatlıkla görülebilir. Ancak o dönem, KDV indirildikten 15-20 gün sonra kepek ve ayçiçeği fiyatlarında anormal yükselişler yaşandı. Yem fabrikaları da bu maliyet artışını fiyatına yansıtmak zorunda kaldı. 500'ün üzerinde yem fabrikası var ve serbest ticaret ortamında kimse yemi pahalıya satamaz, biz hammaddeyi nasıl bulursak, nihai ürünü de ona göre satılır.

►Peki Türkiye'de yem sanayicisi ne durumda? Sektörün Avrupa ve dünyadaki yerinin iyi olduğunu biliyoruz ama bu konuda belirlediğiniz hedefler varmı?

Sektörde bir süre diren konsolidasyon devam ediyor. Kapanan fabrikalar olsa da yerine çok daha profesyonel koşullarda üretim yapan fabrikalar açılıyor. Türk yem sanayi yıllık 7.5 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşmış durumda. Dünya genelinde şu an itibarıyla 12'nci sıradayız. Buradaki hedefimiz ilk 10 ülke arasına girmek. Avrupa'da ise şu anda üçüncü sırada olmakla birlikte, 2018 yılında ikinci sıraya yükseleceğiz. Takip eden 5 yıllık zaman diliminde ise Avrupa'nın en büyük yem üreticisi ülke olacağız. Bugün Türkiye'nin en büyük 100 şirketi içinde 6 tane iyemiz var bu çok gurur verici bir şey.

►Türkiye'de son yıllarda evcil hayvan besleyenlerin sayısında dikkat çekici bir artış yaşadığını görüyoruz. Bu kapsama devcül hayvan yemi üretimine yönelik gelişmeler de yaşanıyor mu?

Evet Türkiye'de bu yönde ciddi bir sosyolojik değişim yaşanıyor. Bu durum doğal olarak yem talebini artırıyor. Evcil hayvan yemi konusunda sizin de ifade ettiğiniz gibi yatırımlarda artış oluyor, bir çok üyemiz bu alanda yatırım yaparak üretimini arttırdığı gibi önümüzdeki döneme yönelik olarak yeni yatırım planı bulunan arkadaşlarımız var.

ANKARA SOHBETLERİ'NİN KONUSU, TÜRKİYE YEM SANAYİCİLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI **ÜLKÜ KARAKUŞ**

GÜNLÜK ÇÖZÜMLER SORUNU BÜYÜTÜYOR

KARAKUŞ'TAN

"Et fiyatı yüksek diye ithalat yapmak bizi çıkarmaz sokağa düşürür"

"Buzağı ve kuzu ölümleri engellenirse ithalata ihtiyaç kalmaz"

"Gelecek yıl Avrupa'da 2'nci sıraya yükseleceğiz"

Karakuş, önceki gün yaptığımız sohbette ise "Et fiyatı yüksek diye ithalat yapmak bizi çıkarmaz sokağa düşürür", "Buzağı ve kuzu ölümleri engellenirse ithalata ihtiyaç kalmaz", "Gelecek yıl yem üretiminde Avrupa'da 2'nci sıraya yükseleceğiz" başlıklarında anlattıklarıyla, yapısal soruna dikkat çekti...